

Ս. ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱՃԱՐԻ ՆՈՐՈԳՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԻՍՏԸ

ԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Երեքշաբթի, 15 Հոկտեմբեր 1963ի երեկոցեան ժամը 5ին, Ս. Յարութեան Տաճարի Նորոգութեան Կեդրոնական Յանձնաժողովը, Երեսօղէմի Հայոց Պատրիարքարանի մեծ դահլիճին մէջ, զաւարեց իր առաջին նիստը, նախագահութեամբ Ամենայն Հայոց Վեհափառ Կաթողիկոսին՝ Ն. Ս. Օ. Տ. Վազգէն Ա.ի:

Ներկայ հղան Յանձնաժողովի անդամներէն.

ԱՄԵՆ. Տ. ԵՂԻՇԷ ԱՐԲԵՊՍ. ՏԵՐՏԷՐԵԱՆ, Պատրիարք Ա. Երեսօղէմի

ԳԵՐԾ. Տ. ՍԻՈՆ ԱՐԲԵՊՍ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ, Առաջնորդ Միացեալ Նահանգաց

» Տ. ՍԵՐՈՎԷՐԷ ԱՐԲԵՊՍ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ, Կար. Պատրիարք Երեւոյի

» Տ. ԲԱՔԳԷՆ ԵՊՍ. ԱՊԱՏԵԱՆ, Կոր. Պատրիարք Հարաւային Ամերիկայի

» Տ. ԹՈՐԳՈՄ ԵՊՍ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ, Առաջնորդ Միացեալ Նահանգաց Արեւմտեան Թեմի

» Տ. ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ ԱՐԲԵՊՍ. ԱՐԲԱՀԱՄԵԱՆ

ՏԻԱՐ ԱԼԷԲՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ, Տիրոյք (Միացեալ Նահանգներ)

ԶՕՐ. ՍԱՐԳԻՍ ԶԱՐԳԱՐԵԱՆ, Պոսթըն (» »)

ՏԻԱՐ ՃԱՆ ՔԻՐԻՔՃԵԱՆ, Լոս Անճելէս (» »)

ՏԻԱՐ ԵՐՈՒԱՆԴ ԼԻՍԻՍԵԱՆ, Միլանո (Երեւոյա):

Ժողովը մեծամասնութիւն կազմած ըլլալով օրինաւոր իր աշխատանքին սկսաւ: Առաջին աթիւ կազմուեցաւ Կեդրոնական Յանձնաժողովի մնայուն Դիւանը, ըստ հետեւեալին. —

ԳԵՐԾ. Տ. ՍԻՈՆ ԱՐԲԵՊՍ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ, Ասեմապետ

» Տ. ԲԱՔԳԷՆ ԵՊՍ. ԱՊԱՏԵԱՆ, Ասեմապետ

ՏԻԱՐ ԶԱՐԴ ԳԱՐԱԿԷՉՁԵԱՆ, Դանձապան

Ապա որոշուեցաւ արտասահմանը բաժնի 5 շրջաններու, և իւրաքանչիւրին համար ընտրել Փոխ-Ատենապետ մը: Պատ. Ժողովը ներկայացուած առաջարկներուն վրայ ընտրութիւնները կատարեց ըստ հետեւեալին.

Հիւս. Ամերիկայի Արեւելեան թեմին՝ Պ. ՀԱՅԿ ԳԱՎՈՒՔՃԵԱՆ

» » Արեւմտեան թեմին՝ ԳԵՐԾ. Տ. ԹՈՐԳՈՄ ԵՊՍ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Հարաւ. » թեմին՝ ՏԻԱՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԵԱՆ

Երեւոյայի շրջանին՝ ՏԻԱՐ ԵՐՈՒԱՆԴ ԼԻՍԻՍԵԱՆ:

Իսկ Միջին Արեւելքի համար Փոխ-Ատենապետ նշանակելու պարտականութիւնը վճարուեցաւ Երեսօղէմի Հայոց Ամեն. Պատրիարք Հօր, ինչպէս նաեւ այս շրջանի մէջ հանգանակութեան կազմակերպութեան աշխատանքը:

Նկատի առնուեցաւ նաեւ, յետ Դիւանի կազմին ընտրութեան, չեմբը ստորադրելու հարցը, ու Պատ. Ժողովը որոշեց որ Պր. Զարլը Գարակէօզեանի ստորագրութեան հետ չեմբու վրայ երեւին նաեւ ստորագրութիւնները Տիար Հայկ Գալուքճեանի և Տատուր Տատուրեանի, Նիւ Եորքէն:

Նախագահ Վեհափառ Հայրապետի թելադրութեան վրայ, Ժողովը նաեւ որոշեց ընդարձակել Ս. Յարութեան Տաճարի Նորոգութեան Կեդրոնական Յանձնաժողովը նոր

անուններով: Առաջարկուեցան այս ուղղութեամբ հետեւեալ ազգայինները և ընդունուեցան ժողովի կողմէ.

ՏԻԱՐ ԵԴՈՒԱՐԴ ԻԹԻԺԻՃԵԱՆ, Փարիզէն

» ՍՏԵՓԱՆ ՍՐԱՊԵԱՆ, Միլանո

» ԱՐԾՐՈՒՆԻ ԶՐԲԱՇԵԱՆ, Մարսելլ

» ՄՈՒՇԵՂ ԺԵՅԼԻՃԻԵԱՆ, Մոնաֆո:

Ժողովը ապա անդրադարձաւ Թանձնաժողովի պարտականութեանց և նպատակին, հանգանակութեան աշխատանքի եղանակին և բաժանումին և հանգանակուած գումարներու կեդրոնական հարցերուն և տուաւ համապատասխան որոշումներ:

Ըստ որում Թանձնաժողովը պարտականութիւն ստանձնեց գոյացնել մէկ միլիոն տոլարի գումարը, որ մեր Եկեղեցւոյ բաժինն է ($\frac{1}{3}$ ը) Ս. Եւրոսթեան Տաճարի նորոգութեան նախատեսուած ծախսեց մէջ և որոշեց քոթաներ նշանակել իւրաքանչիւր հանգանակութեան շրջանի համար: Ու որոշում կայացուց որ հանգանակուած գումարները հաւաքուին Նիւ Եորք, Գանձապահ Զարլզ Գարակէօզեանի մօտ:

Պատ. Ժողովը նաեւ վերահասու եղաւ ծախսեց վճարման կերպին, որ պիտի կատարուի համաձայն (Common Technical Bureau)ի ներկայացուցած հաշուեցուցակին: Այդ հաշուեցոյցները անմիջապէս պիտի վճարուին Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքարանի կողմէ և ապա ներկայացուելով Նիւ Եորք պիտի ստացուին համապատասխան գումարները հոն հաւաքուած հանգանակութեան ֆոնտէն, հետեւեալ կերպով:

Հաշուեցոյցին ներկայացուցած գումարին $\frac{1}{3}$ ը, ըստ համաձայնութեան, 1964 Յունուարէն սկսեալ պիտի վճարէ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութիւնը, որ վճարած է ցարդ բոլոր նորոգութեանց ծախքերը, իսկ մնացեալ $\frac{2}{3}$ ը պիտի վճարուի Համազգային Թանձնաժողովի յառաջացուցած ֆոնտէն:

Ապա Շահէ Վրդ. Աճէմեան, յանուն Երուսաղէմի Պատրիարքութեան Նուիրակութեան, Պատ. Ժողովին ներկայացուց Ս. Եւրոսթեան Տաճարի նորոգութեան վերաբերեալ պատմական փաստեր, որոնք կը հաստատեն անոր Համազգային Հափանիշով կատարուած ըլլալու իրողութիւնը, հեղինակաւոր գլխաւորութեամբ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին, ու ընդգծեց նոր հանգանակութեան պարագային ալ Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետին անմիջական հետաքրքրութեան և առաջնորդութեան բարերար դերը. ձեռք բերուելիք յաջողութեանց մէջ: Անոր սրբատառ կոնդակով զօրացած զացինք, ըսաւ, Միացեալ Նահանգներ ու չրջելով եկեղեցիէ եկեղեցի ու կողմելով տեղական հանգանակիչ յանձնախումբեր սկսանք գործի: Յայտնեց թէ իրենց գործունէութիւնը հոն յաջողութեամբ պատկուեցաւ, ու 7 եկեղեցական համայնքներու մէջ արդէն գոյացաւ հարիւր քսանվեց հազար (126.000) տոլարի գումար մը, բացի մասնաւոր մեծագումար խոստումներէ, զորս կատարեցին յարգարժան ազգայիններ, որոնց ցանկը կը տրուի ստորեւ. —

Գարակէօզեան Հաստատութիւն	60.100	Տոլար
Վարդանանց Ասպետներ	20.000	»
»	2.000	»
Թադոսեան	15.000	»
Գովաքճեան	20.000	»
Տառուբեան	15.000	»
Զարգարեան	10.000	»
Խոլիկեան	10.000	»
Հ. Բ. Ը. Մ.	100.000	»

Յօւրախութիւն և ի գոհութիւն Պատ. Ժողովին, Միլանայաբնակ ազգային բարերար Տիար Երուսնդ Հիւսիսեան յայտարարեց որ Միլանայի փաքթութիւ Հայ գաղութը որոշած է գոյացնել համազգային այս հանգանակութեան համար 60.000 տոլար, որուն 45.000 տոլարը արդէն իրականացած է հետեւեալ կերպով: —

Տիար Երսևանդ Հիւսիսեան	25.000	Տաւար
» Յ. Սէֆէրեան	10.000	»
» Ստեփան Սրապեան	5.000	»
Տիկ. Սոնա Խաչիկեան	5.000	»

Յետ այս զեկուցման վաւերացուեցաւ իւրաքանչիւր շրջանի համար մասնաւոր քաթա մը ըստ հասկեալին: —

Արեւելեան Թեմի Հիւս. Ամերիկայի	350.000	Տաւար
Արեւմտեան Թեմի » »	100.000	»
Եւրոպայի Թեմի	150.000	»
Հարաւ. Ամերիկայի Թեմ	75.000	»
Միջին Արեւելքի շրջան	75.000	»

Որոնք միացած Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան 300 հազար տաւար յանձնառու-
թեան հետ պիտի իրականացնեն 1 միլիոն տաւարի նշանակէտը:

Այս առթիւ նաեւ Պատ. Ժողովը ուշադրութեան առաւ և որոշեց կարեւոր հետե-
ւալ հարցը, որուն տեղական յանձնախումբերու կազմութեան մասին իւրաքանչիւր
շրջանի մէջ տեղեակ պահուի Պատ. Համազգային Յանձնաժողովի վեհապառ Նախա-
գահն ու Ամենապատիւ Փօխ - Նախագահը:

Ժողովը նկատի առնելով Տ. Շահէ վրդ. Աճէմեանի առաջին առաջարկը, որոշեց
որ հանգանակութեան ժամանակն ու եղանակը կարգադրուին և ճշդութիւն իւրաքանչիւր
հանգանակութեան շրջանի պատկան Ազգային - Եկեղեցական իշխանութեանց հետ:

Երկրորդ առաջարկը, վեհապառ Հայրապետի ստորագրութեամբ կոչ մը ուղղուի
հաղորդագրութեան ձեռով համայն Հայութեան Հանգանակութեան վերաբերմամբ, ուր
արձանագրուի պատմական այս եղելութիւնը, որ զուամարումն է Պատ. Համազգային
Յանձնաժողովին ընդ Նախագահութեամբ Ամենայն Հայոց վեհապառ Հայրապետին,
յիշատակուն ցարդ կատարուած յաջողութիւնները հանգանակիչ նաւիրակութեան
ձեռքով և ըլլայ թելադրութիւն ընդհանուրին որ լիաժիրտ և առատաձեռն մասնակցի
այս նաւիրական գործին, որպէսզի պաշտպանուն մեր դարաւոր, սրբազան իրա-
ւունքները, միջազգային քրիստոնէական մեծագոյն սրբատեղոյն մէջ անկորուստ:

Յարմար նկատուեցաւ նաեւ որ յետաձգուին բոլոր տեղական նախաձեռնութիւն-
ները թեմերէն ներս և առաջնահերթ կարեւորութիւն տրուի Ս. Յարութեան Տաճարի
նորոգութեան հանգանակութեան:

Պատ. Ժողովը նաեւ խորհեցաւ հանգանակութեան մասնակցող նաւիրատուները
պատուել արտ. հաստատագրով մը և յետ խորհրդակցութեանց և կարծեաց փոխա-
նակութեան, յանդեցաւ հետեւեալ եզրակացութեան և վաւերացուց զայն:

ՊԱՏՐԱՍՏԵԼ ԸԱՇԱԿԱՒՈՐ ԿԵՐՊՈՎ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ԳԻՐ ՄԸ, ՈՐ ԾԱՌԱՅԷ ՆԱԵՒ
ԻՐԲԵՒ ՍՏԱՅԱԳԻՐ ԵՒ ՈՐ ՂԲԿՈՒԻ ԱՆՔՏԻՐ ՆՈՒՐԱՏՈՒՆԵՐՈՒՆ, ՄԻՇՏ ՆՇԱՆԱԿԵԼՈՎ
ՆՈՒՐԱՏՈՒՆԵՐՈՒՆ ԳՈՒՄԱՐԸ:

Ժողովը ապա լսեց Ս. Յարութեան Տաճարի նորոգութեան Հայոց Պատրիարքա-
րանի ներկայացուցիչ Հարտարապետ Պր. Եղուարդ Իւթիճեանի զեկուցումը, ի մասին
Ս. Յարութեան Տաճարի շինութեան և դարերու ընթացքին ստացած փոփոխութեանց
պատմական իրողութեանց շուրջ և ապա կարելի մանրամասնութեամբ հակիրճ կեր-
պով բացատրեց հոն կատարուող նորոգութեանց աշխատանքներու կերպին ուղղու-
թեան և նկարագրի մասին:

Երկուշաբթի ժամը 8.15ին Նախագահ վեհապառ Հօր աղօթքով և օրհնութեամբ
փակուեցաւ Համազգային Յանձնաժողովի պատմական այս նիստը:

ԴԻՒԱՆ

Ս. ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱՃԱՐԻ ՆՈՐՈԳՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ